

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum
Betreft Publicatie CBS Monitor fosfaat- en stikstofexcretie in dierlijke mest
vierde kwartaal 2022

Geachte Voorzitter,

Met deze brief wil ik de Kamer informeren dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op XX februari 2023 de vierde kwartaalrapportage van de Monitor fosfaat- en stikstofexcretie in dierlijke mest gepubliceerd heeft.¹ Tevens wil ik de Kamer informeren over de hoeveelheid fosfaatrechten dat op 1 februari 2023 in de markt is.

CBS Monitor fosfaat- en stikstofexcretie

Aan het einde van ieder kwartaal stelt het CBS op mijn verzoek een berekening samen van de verwachte fosfaat- en stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel. Het gaat daarbij om een momentopname op basis van de dan beschikbare nieuwe en actuele informatie over de omvang van de rundveestapel, de melkproductie per koe en de beschikbaarheid en samenstelling van krachtvoer en ruwvoer. De verwachte fosfaat- en stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel is weergegeven in respectievelijk tabel 1 en tabel 2.

Tabel 1: Momentaan verwachte fosfaatexcretie (mln kg) van de Nederlandse veestapel

	1 ^e kw 2022	2 ^e kw 2022	3 ^e kw 2022	4 ^e kw 2022
Melkvee	78,1	76,2	74,9	76,5
Varkens	35,0	34,5	33,9	33,9
Pluimvee	23,7	23,2	22,8	22,8
Overig	16,89	16,7	16,4	16,0
Totaal	153,6	150,6	148,0	149,2

N.B. Door afrondingen kan de som van de afgeronde cijfers afwijken van het totaal.

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 5.1.2.e (algemeen)
F 5.1.2.e (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door
5.1.2.e

T 5.1.2.e
5.1.2.e @minInv.nl

Ons kenmerk
DGA-PAV / 26148837

Uw kenmerk

Bijlage(n)

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2023/monitor-fosfaat-en-stikstofexcretie-in-dierlijke-mest-vierde-kwartaal-2022>

Tabel 2: Momentaan verwachte stikstofexcretie (mln kg) van de Nederlandse veestapel

	1 ^e kw 2022	2 ^e kw 2022	3 ^e kw 2022	4 ^e kw 2022
Melkvee	275,0	269,0	267,1	274,3
Varkens	87,8	88,9	87,4	87,4
Pluimvee	52,8	54,3	53,5	53,5
Overig	55,6	55,7	55,8	54,8
Totaal	471,1	467,9	463,8	470,0

N.B. Door afrondingen kan de som van de afgeronde cijfers afwijken van het totaal.

Ten opzichte van de derde kwartaalrapportage 2022 laten de verwachte fosfaat- en stikstofexcretie van de melkveesector een stijging zien. Dat de excreties hoger uitvallen is het gevolg van een combinatie van factoren zoals een toename van het aantal dieren en een toename van de melkproductie per koe. Maar ook de samenstelling van onder meer het melkveevoerrantsoen is hierop van invloed. In tabel 3 is het door het CBS verwachte ruw-eiwitgehalte van het melkveevoerrantsoen in 2022 weergegeven.

Tabel 3: Verwachte ruw-eiwitgehalte in het melkveevoerrantsoen in 2022 (in g/kg droge stof)

	2021	1 ^e kw 2022	2 ^e kw 2022	3 ^e kw 2022	4 ^e kw 2022
Melkveevoerrantsoen (melk- en kalfkoeien en bijbehorend jongvee)	165	-	162	161	162

[nog op te nemen een passage van experts over duiding van het RE-gehalte]

In de vierde kwartaalrapportage heeft het CBS een doorkijk gegeven naar de voorlopige fosfaat- en stikstofexcretie van de Nederlandse veestapel in geheel 2022. Deze cijfers zijn weergegeven in tabel 4.

Tabel 4: Fosfaat- en stikstofexcretie (mln kg) van de Nederlandse veestapel op basis van het aantal dieren in de Landbouwtelling

	Fosfaat*		Stikstof*	
	2021	2022	2021	2022
Melkvee	74,2	75,5	273,0	269,9
Varkens	34,5	33,9	88,9	87,4
Pluimvee	23,2	22,8	54,3	53,5
Overig	16,2	16,0	54,8	54,6
Totaal**	148,0	148,2	471,0	465,5

* In de tabel zijn de definitieve cijfers weergegeven van de fosfaat- en stikstofexcretie in 2021 en de voorlopige cijfers van 2022.

** Door afrondingen kan de som van de afgeronde cijfers afwijken van het totaal.

De voorlopige cijfers van 2022 weergegeven in tabel 4 verschillen van de kwartaalcijfers zoals weergegeven in tabel 1 en 2, doordat voor de voorlopige cijfers uit wordt gegaan van het aantal runderen op de peildatum 1 april van 2022 van de Landbouwtelling. De definitieve cijfers over de fosfaat- en stikstofexcretie in 2022 worden waarschijnlijk eind juni 2022 door het CBS gepubliceerd.

In de door de Europese Commissie aan Nederland afgegeven derogatiebeschikking 2022-2025² zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de hoogte van de nationale mestproductieplafonds voor 2022 en een verdere verlaging tot 2025. In tabel 5 zijn de mestproductieplafonds weergegeven zoals die vermeld stonden in de Meststoffenwet en die vermeld staan in de derogatiebeschikking 2022-2025. Daarbij zij opgemerkt dat in de derogatiebeschikking alleen maxima zijn gesteld aan de nationale mestproductieplafonds. In de komende periode zal ik in overleg treden met de sectoren om te bezien hoe de nationale mestproductieplafonds te vertalen naar sectorale mestproductieplafonds

Tabel 5: De nationale en sectorale mestproductieplafonds zoals vermeld in de Meststoffenwet (Msw) en de Derogatiebeschikking 2022-2025 (in miljoen kg)

	Fosfaat			Stikstof		
	Msw	2022	2025	Msw	2022	2025
Nationaal	172,9	150,7	135,0	504,4	489,4	440,0
Melkvee	84,9	-	-	281,9	-	-
Varkens	39,7	-	-	99,1	-	-
Pluimvee	27,4	-	-	60,3	-	-

Uit de cijfers vermeld in tabel 4 en tabel 5 blijkt dat naar verwachting de mestproductie in 2022, voor zowel fosfaat als stikstof, onder de geldende nationale mestproductieplafonds uit zal komen. De geprognostiseerde mestproductie voor fosfaat bedraagt 148,2 miljoen kg, terwijl het nationaal plafond 150,7 miljoen kg is; een onderschrijding van bijna 2%. Voor stikstof is de geprognostiseerde productie 465,5 miljoen kg en het nationaal plafond 489,4 miljoen kg wat een onderschrijding betekent van bijna 5%.

Wordt de geprognostiseerde mestproductie voor 2022 echter afgezet tegen de in 2025 geldende mestproductieplafonds, dan is er sprake van een overschrijding voor zowel fosfaat en stikstof met respectievelijk bijna 10% en bijna 6%. Dat betekent dat in de komende jaren wellicht aanvullende maatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat de mestproductie in de toekomst onder de dan geldende plafonds blijft. Welke maatregelen dat kunnen zijn, daar ben ik mij op dit moment over aan het beraden. Daarbij zal ik tevens in ogenschouw nemen wat het verwachte effect is op het aantal dieren van de diverse beëindigingsregelingen die in het kader van de stikstofproblematiek van kracht dan wel in voorbereiding zijn.

Aantal fosfaatrechten in de markt

Volgens opgave van RVO bedraagt het totaal aantal fosfaatrechten in de markt per 1 februari 2023 84.668.121 kg fosfaat. Dit is inclusief het deel van de

² Kamerstukken II, 2022-2023, 33037 nr. 480

fosfaatrechten dat gebruikt wordt voor het houden van vleesvee, maar exclusief de fosfaatrechten (103.199 kg) die aan ontheffingen is verleend voor zowel melkvee als vleesvee.

Omdat het fosfaatrechtenstelsel bedoeld is voor het borgen van het fosfaat- en stikstofplafond van de melkveehouderij, dienen de fosfaatrechten in gebruik voor het houden van vleesvee buiten beschouwing te worden gelaten. De gegevens over vleesvee worden eens per kwartaal aangeleverd. De cijfers van 1 januari 2023 zijn op dit moment de meest recente gegevens over de monitoring van het gebruik van fosfaatrechten in de sectoren melkvee en vleesvee. In tabel 6 is hiervan een voortschrijdend overzicht gegeven.

Tabel 6: Voortschrijdend overzicht van fosfaatrechten in gebruik in de sectoren melkvee en vleesvee (in kg fosfaat)

Peildatum	1-1-2023	1-10-2022	1-7-2022	1-4-2022
Melkvee	84.085.828	84.165.618	84.243.711	84.248.114
Vleesvee	612.318	659.702	626.656	664.976
<i>Totaal</i>	<i>84.698.146</i>	<i>84.825.319</i>	<i>84.870.367</i>	<i>84.913.089</i>

Zowel het aantal fosfaatrechten in de markt op 1 februari 2023 inclusief verleende ontheffingen (84,8 miljoen kg) als het aantal fosfaatrechten in gebruik in de melkveehouderij op 1 januari 2023 (84,1 miljoen kg) ligt onder het in de Meststoffenwet vastgelegde sectorplafond voor de melkveehouderij van 84,9 miljoen kg fosfaat.

Piet Adema
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit